

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W LUBLINIE

20-074 Lublin, ul. Spokojna 9a
Tel. (0-81) 532-35-31, 743-77-30, 532-54-48, Tel/Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 29 maja 2001 r.

RLU 56S-12/344/2000/MW

Decyzja RLU 7/01

I. Na podstawie art.104 kodeksu postępowania administracyjnego i art. 9 w związku z art. 8 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319), po rozpatrzeniu sprawy wszczętej na wniosek Zarządu Gminy C., przeciwko Zakładowi Gospodarki Komunalnej w P., 21-013 P., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje cenę wody sprzedawanej przez ZGK w P. w 2000 r w wysokości 2,46 zł +vat za praktykę ograniczającą konkurencję, poprzez narzucenie Gminie C. uciążliwego warunku umowy przynoszącego przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści i nakazuje zaniechania stosowania w/w praktyki .

II. Na podstawie art. 104 k.p.a. i art. 101 ust.2 pkt. 1 cyt. wyżej ustawy nakłada się karę pieniężną na Zakład Gospodarki Komunalnej w P. w wysokości 11 562 PLN (słownie jedenaście tysięcy pięćset sześćdziesiąt dwa złote) co stanowi równowartość 3 000 euro (słownie trzy tysiące).

UZASADNIENIE

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie wpłynął wniosek Zarządu Gminy C. o wszczęcie postępowania i stwierdzenie stosowania praktyk monopolistycznych przez Zakład Gospodarki Komunalnej w P., polegających na nieuzasadnionym zawyżaniu i wymuszaniu na odbiorcach cen wody , przy braku alternatywnych dostaw , co wypełnia , zdaniem wnioskodawcy , przesłanki praktyki monopolistycznej , określonej w art. 5 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1999 r. Nr 52 poz. 547 ze zm.).

Wnioskodawca podniósł , że Zakład Gospodarki Komunalnej w P. bardzo często podnosi ceny wody – z dniem 1 stycznia 2000 r. Rada Gminy P. podwyższyła je z kwoty 1,38 zł do kwoty 2,46 zł + VAT dla odbiorców z poza terenu swojej gminy, natomiast dla odbiorców indywidualnych z terenu gminy P. ustaliła je na kwotę – 0,85 zł + VAT. Zdaniem wnioskodawcy taki wzrost ceny wody nie ma uzasadnienia ani w poziomie wzrostu inflacji , wzrostu

wynagrodzenia , czy też cen energii. Wystąpienie Zarządu Gminy C. do dostawcy wody o powtórne przeanalizowanie kalkulacji cen wody pozostało bez merytorycznej odpowiedzi, natomiast wnioskodawca nadal obciążany jest , zawyżonymi jego zdaniem , fakturami za wodę . W toku postępowania wnioskodawca zakwestionował zasadność i prawidłowość sporządzenia kalkulacji cen wody przez Zakład Gospodarki Komunalnej we W., w szczególności nierzetelnie skalkulowane ceny wody w pozycji : energia , gaz , woda – zwłaszcza zawyżone przyjęcie do kalkulacji ceny zakupu wody od „Kobo” oraz zakup gazu , w którym to przesadnie uwzględniono wartość 80 % gazu do ceny bezpośredniej, gdy koszty te powinny mieścić się w kosztach ogólnozakładowych, a ponadto zawyżenie płac pracowników obsługi i administracji.

Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Lublinie podjęła czynności wyjaśniające w sprawie , a następnie wszczęła postępowanie administracyjne w sprawie stosowania przez Zakład Gospodarki Komunalnej w P. praktyk monopolistycznych określonych w art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu /.../ na lokalnym rynku dostawy wody w roku 2000 . Wystąpiła również do Urzędu Kontroli Skarbowej w Lublinie o dokonanie oceny prawidłowości kalkulacji cen wody w 1999 i 2000 r.

W trakcie postępowania , w związku z zastąpieniem od dnia 1 kwietnia 2001 r. cyt. wyżej ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów ustawą z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319) zmieniła się kwalifikacja prawna postępowania, tj . działania PGK w P. analizowane były pod kątem art. 8 ust. 2 ustawy .

W odpowiedzi na wszczęcie postępowania Zakład Gospodarki Komunalnej w P.(zwany dalej – ZGK w P.) złożył następujące wyjaśnienia :

- Gmina C. zaopatrywana jest w wodę przez ZGK w P. z dwóch ujęć wody . Pierwsze , będące własnością gminy P. znajduje się w miejscowości W. . Drugie jest własnością Sp. „K” w B. , zaś ZGK w P. kupuje wodę od „K” na potrzeby mieszkańców własnej gminy, część odsprzedając na zaopatrzenie ościennych gmin, w tym także Gminy C.;
- podstawą do ustalania przez Radę Gminy P. opłat za wodę i ścieki stanowi art. 4 ust. 1 pkt.2 ustawy o gospodarce komunalnej ;
- podstawą ustalenia opłat są planowane i uzasadnione koszty roczne utrzymania i eksploatacji wodociągów – jako dowód powyższego przedstawił kalkulację ceny wody na 1998, 1999 i 2000 r. ; W swoich wyjaśnieniach uczestnik przedstawił również założenia do kalkulacji cen jednostkowych usług ,twierdząc , że przyjmując do kalkulacji koszty , których nie można przypisać w całości danej usłudze , kierowano się procentowym udziałem poszczególnych usług w ogólnej sprzedaży zakładu w pierwszym półroczu 1999 r. , i tak sprzedaż wody stanowi 77,24 % ogólnej

sprzedaży zakładu . Prognozując koszty przyjmowane do kalkulacji analizuje się dane z lat ubiegłych , zakładając wzrost o współczynnik wzrostu podawany przez Ministra Finansów . Zakładając wzrost ceny wody kupowanej od „K” sp. z .o.o. z kwoty 1,48 zł /m³ do kwoty 1,88 zł/m³ ZGK analizował poziom wzrostu tych cen w latach ubiegłych . Nie mógł przewidzieć , że w 2000 r. ”K” Sp z .o.o. nie podniesie ceny wody w porównaniu do 1999 r, a ponadto , że woda ta będzie kupowana od „K” dla Gminy C. tylko do 1 grudnia 2000 r. ;

- cena wody dla gospodarstw indywidualnych z terenu gminy P. w kwocie 0,85 została ustalona przy uwzględnieniu dotacji przedmiotowej z budżetu gminy P. , zgodnie z art. 19 pkt.7 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155 poz. 1014 ze zm.) ;
- w dalszych wyjaśnieniach zaprzecza , jakoby kalkulacja ceny wody na 2000 r. sporządzona została nierzetelnie oraz , że cena wody w roku 2000 nie jest ceną wygórowaną w porównaniu do cen pobieranych przez innych dostawców wody w województwie lubelskim ;
- cena sprzedaży wody na 2001 r. nie uległa zmianie;
- ZGK w P. wyjaśnił, że działając w formie zakładu budżetowego , czyli jednostki organizacyjnej Gminy P. nie posiadającego osobowości prawnej , cały ewentualny zysk przekazuje, zgodnie ze stosownymi przepisami, na rachunek Urzędu Gminy P. . Nie posiada również funduszu inwestycyjnego , a w związku z tym w kalkulacji ceny wody nie są ujęte realizowane przez ZGK inwestycje wodno –kanalizacyjne . Wszystkie inwestycje wodno –kanalizacyjne finansowane są przez Urząd Gminy P. . W 2000 r. realizowane były następujące inwestycje :
 - spinka wodociągu B – W – B – kwota 308.730,20 zł
 - modernizacja wodociągu W – 14.030 zł
 - budowa wodociągu do PGR –142.000 zł .
 - Ponadto , ZGK w P. podnosi , że w 1995r. , 1996 r. i w 1997 r. sprzedawał wodę dla innych gmin poniżej kosztów jej pozyskania .

Na podstawie zgromadzonych dowodów, w tym również protokołu kontroli Urzędu Kontroli Skarbowej w Lublinie przeprowadzonej w Zakładzie Gospodarki Komunalnej w P., organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje :

Zakład Gospodarki Komunalnej w P, jako zakład budżetowy gminy wypełnia funkcję komunalnego producenta i dostawcy wody dla mieszkańców Gminy P. , natomiast dla odbiorców z terenu gminy M. , C, L i Związku Komunalnego Gmin W pełni w oparciu o umowę funkcję dostawcy wody w oparciu o wodę własną (ujęcia własne) jak i zakupywaną od „K” Sp. z.o.o. w B..

Wnioskodawca – Gmina C. zaopatrywana jest w wodę przez ZGK P. z dwóch ujęć. Pierwsze ujęcie, będące własnością ZGK P. znajduje się w miejscowości Wesołówka, dostarcza wodę siecią gminy W. mieszkańcom gminy C.. Dostawa odbywa się na podstawie porozumienia komunalnego pomiędzy gminami C.i P. z dnia 15.05. 1991 r. Zapis par. 7 porozumienia stanowi, że dostawa wody następuje do wodomierza, umiejscowionego na granicy gmin, cenę wody dla odbiorców ustala właściciel ujęcia tj. Zarząd Gminy P. na podstawie kalkulacji własnej.

Ujęcie drugie jest własnością Sp. z o.o „K” w B., skąd ZGK P. kupuje wodę, a następnie poprzez własny wodociąg rozprowadza na terenie gminy własnej oraz odsprzedaje gminom ościennym, w tym gminie C.– za pośrednictwem Związku Komunalnego Gmin W. – na podstawie umowy o dostawę wody.

Gmina C.w okresie objętym niniejszym postępowaniem nie posiadała alternatywnych źródeł zaopatrzenia w wodę, nie mogła również zaopatrywać się w wodę bezpośrednio z „K” Sp. z.o.o. w B. nie posiadając własnej sieci wodociągowej.

Cena wody dostarczanej przez ZGK w P. na przestrzeni 1998-2000 przedstawiała się następująco :

	1998	1999	2000 r.
Z ujęć własnych ZGK P.	Dla Gminy C.– 1,081,382,46 +VAT
	Dla Gminy M.- 1,081,382,46 + VAT
	Dla Gminy P.-1,081,382,46 + VAT
	/instytucje, zakłady/ Dla Gminy P.-0,540,690,85 + VAT
	/osoby indywidualne/		
Z ujęć Sp. z.o.o. „Kobo”	-dla Gminy L.
	I kwartał 1,22	I półrocze 1,42	1,55 + VAT
	II kwartał 1,42	II półrocze 1,55	
	- dla ZwKG W.
	I kwartał 1,22	I półrocze 1,42
	IIkwartał 1,42	II półrocze 1,55	1,55 +
	- dla Gminy P.	VAT
/instytucje, zakłady/ 1,08	1,38	
-dla Gminy P.	2,46 + VAT	
	/osoby indywidualne/	

	0,54	0,69	0,85 + VAT
--	------	------	------------

Woda dostarczana przez ZGK w P. dla mieszkańców gminy P. była zawsze w cenie poniżej kosztów własnych. Różnicę pokrywała dotacja celowa budżetu gminy. Organ antymonopolowy ustalił, że Uchwałą Nr XVI/96/2000 z dnia 18 lutego 2000 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2000 r. Rada Gminy w P. w par. 4 przewidziana została dotacja celowa z budżetu gminy do wody i ścieków dla ZGK w wysokości 310.000 zł, zaś Uchwałą Nr 15/2000 Zarządu Gminy P. z dnia 31 marca 2000 r. w sprawie harmonogramu realizacji dochodów i wydatków budżetu gminy na II kwartał 2000 r. w załączniku nr 2 przewidziany został harmonogram przekazywania w/w dotacji w rozbięciu na I i II kwartał.

Ceny wody na 2000 r. ustalono w oparciu o Uchwałą Nr XIV/86/99 Rady Gminy w P. z dnia 28 grudnia 1999 r. w wysokości jak w tabeli wyżej.

Zarząd Gminy C. nie zaakceptował cen wody na rok 2000 wprowadzonych przez ZGK w P. na podstawie w/w uchwały – pismo z dnia 17.01. 2000 r., wyliczając, że wzrost ceny wody w porównaniu do roku ubiegłego wynosi 78,2 % i jest kosztowo nieuzasadniony. Pomimo tego ZGK w P. od 1 stycznia 2000 r. do 30 listopada 2000 r. obciążał odbiorcę kosztami wody po nowej cenie.

Kalkulacja ceny wody na 2000 r. ZGK w P. z ujęć własnych sporządzona została na podstawie planowanych kosztów na 2000 r. na podstawie kosztów roku 1999, a przesłanką umieszczenia w kalkulacji kosztów, których nie można w całości przypisać danej usłudze był procentowy udział danej usługi w ogólnej sprzedaży. Wg kalkulacji, cena pozyskania 1m³ wody wynosiła 2,13 zł, co powiększone o koszty ogólnozakładowe 10 % oraz marżę 5 % dało cenę sprzedaży 2,46 +VAT. Cena ta dotyczyła wody dostarczanej z ujęć własnych Gminy P. dla odbiorców z Gmin C., Milejów i wszystkich odbiorców z Gminy P. za wyjątkiem odbiorców indywidualnych, których obowiązywała cena 0,85 + VAT.

Cena sprzedaży wody dostarczanej z ujęć „Kobo” Sp. z o.o. kształtowała się w wysokości 1,55 zł + VAT i składał się na nią planowany koszt zakupu wody od „K” Sp.z.o.o. 1,48 zł/m³ + 5% marży – dla Gminy L. i ZwKG W.. Ta sama woda dostarczana dla instytucji i zakładów Gminy P. miała cenę w wysokości 2,46 zł +VAT, a dostarczana dla mieszkańców Gminy P. 0,85 zł +VAT.

Porównanie cen wody na 2000 r. do cen stosowanych wcześniej wykazuje znaczne podniesienie ceny wody w 2000 r. dla Gmin C. i M. oraz

instytucji z terenu Gminy P. – 78% +VAT . Zdecydowanie wyższe stawki dotyczyły wszystkich odbiorców oprócz Gminy L i ZwKG W. (wzrost o 7 % wynikający z objęcia dostaw wody stawka VAT) , z tym , że odbiorcy indywidualni z terenu Gminy P. cen tych nie płacili , gdyż w ich wypadku różnicę pokrywała dotacja Gminy P. (w ich wypadku wzrost cen wynosił około 30 %).

Analiza kosztów branych pod uwagę do kalkulacji ceny wody w 1999 r . i w 2000 r. , z uwzględnieniem protokołu kontroli Urzędu Kontroli Skarbowej w Lublinie wykazała :

1.W poszczególnych latach do kalkulacji przyjmowano różne koszty , co może wskazywać na dostosowanie kosztów do założonej ceny sprzedaży 1m^3 wody. Świadczyć o tym może fakt , iż w 1998 r. do kosztów zaliczono 40 % kosztów administracyjnych , a 1999 r. kosztów tych nie brano pod uwagę , za to wliczono wartość umorzenia środków trwałych , które to stanowiły 31,5 % kosztów , a w roku 2000 znowu wzięto pod uwagę 80 % kosztów administracyjnych stanowiących około 32% całości kosztów .

W kontekście powyższego, biorąc pod uwagę , że w każdym roku składniki ceny były zmieniane – trudno jest obiektywnie stwierdzić , czy rzeczywiście były to koszty uzasadnione .

2.Brak jasnych kryteriów , którymi się kierowano uznając, że w kosztach należy uwzględnić np. 40 % płacy elektryka i 60 % płacy kierowcy w 2000 r .

3. UKS po złożeniu uzupełniających wyjaśnień przez ZGK w P. odstąpił od zarzutu (pismo UKS z dnia 26.10. 2000 r.) , że dostawca wody uznając , że w całości przychodów sprzedaż wody wynosiła 77,24 % wpływów , nie brał pod uwagę dotacji otrzymanych w I półroczu w wysokości 37.079,95 zł. Przy uwzględnieniu tej kwoty wpływy ze sprzedaży wody w wysokości 120.863,09 zł stanowią w całości przychodów 63, 56 % (przychody w I półroczu 153.062,10 + 37.079,95 zł dotacji = 190.142,05 zł). Mniejszy więc byłby udział procentowy kosztów , branych pod uwagę do kalkulacji .

4.ZGK w P. przyjął do kalkulacji ceny wody na rok 2000 cenę zakupu wody od Sp. z.o.o. „K” w wysokości 1,88 zł +VAT, podczas gdy cena ta kształtowała się w roku 2000 w wysokości 1,48 zł + VAT. Przy planowanym do kalkulacji zakupie 66.000 m^3 wody , daje to zawyżenie kwoty o 26.400 zł .

Powyższe ustalenia organ antymonopolowy uzupełnił kalkulacją wynikową ceny wody za okres 1 styczeń 2000 r – 31 grudzień 2000 r. Cena ta wynosi 2,20 zł / m^3 , czyli jest niższa od ceny stosowanej w 2000 r. o 0,26 zł / m^3 . Powyższa różnica wynika w największym stopniu z przyjęcia przez ZGK P. ceny zakupu 66.000 m^3 wody od „Kobo” Sp. z.o.o.w wysokości 124.400,00 zł , gdy faktycznie zakupiono 50.732 m^3 wody za cenę 75.787,96 zł .

Urząd Gminy C.– wnioskodawca niniejszego postępowania w dniu 08.12. 2000 r. wypowiedział ZGK w P. porozumienie komunalne z dnia 15.05.1991 r. na dostarczanie wody dla mieszkańców Gminy C, w związku z wykonaniem spinki i podłączeniem gminy do własnego ujęcia .

Organ antymonopolowy porównał przedmiotowe ceny wody do cen wody stosowanych przez innych lokalnych dostawców . Wykaz porównanych cen zawiera tabela Nr 1 stanowiąca zał. nr 1 do decyzji .

Art. 8 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi , że zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku przez przedsiębiorcę . Art. 8 ust. 2 pkt. 6 stanowi , że nadużycie pozycji dominującej polega w szczególności na narzucaniu uciążliwych warunków umowy , przynoszących przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści , przy czym :

- narzucanie warunków umowy;
- uciążliwość narzuconych warunków ;
- nieuzasadnione korzyści po stronie przedsiębiorcy narzucającego te warunki są przesłankami , które muszą wystąpić łącznie .

Praktyka monopolistyczna z art. 8 ust. 2 pkt. 6 ustawy antymonopolowej może mieć miejsce w sytuacji , gdy podmiot dominujący z racji swojej pozycji rynkowej narzuca w umowie uciążliwe warunki – w okolicznościach niniejszej sprawy nieuzasadnione kosztowo opłaty za wodę , które to warunki kontrahent musi przyjąć nie mając wyboru innego dostawcy wody. Skoro dostawca wody deklaruje cenę wody w oparciu o kalkulację kosztów , to żądanie od odbiorców opłaty za wodę nie mające uzasadnienia w ponoszonych przez dostawcę kosztach jest uciążliwym warunkiem umowy .

Jak wykazano wyżej , PGK w P. na rynku dostawy wody posiada pozycję dominującą w rozumieniu art. 4 pkt. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów , a więc dotyczy jej – zawarty w art. 8 ust. 1 ustawy – zakaz nadużywania pozycji dominującej .

Nie zmienia powyższego ustalenia fakt odłączenia się Gminy C. od dostaw wody od ZGK w P.z dniem 1 grudnia 2000 r. , do czasu bowiem faktycznej dostawy wody dla odbiorców z Gminy C. , dostawca – ZGK w P. był jedynym dostawcą wody .

W okolicznościach niniejszej sprawy , ocenie Urzędu pod kątem przesłanek z art. 8 ust. 2 pkt. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podlegał poziom cen sprzedaży wody przez ZGK w P.w 2000 r. dla odbiorców , a w szczególności dla odbiorców z Gminy C..

Opłata za wodę stanowi ekwiwalent świadczenia PGK w P.za usługę wykonywaną w ramach umowy o dostawę wody, ma w związku z tym charakter ceny w rozumieniu art. 4 pkt. 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów , co oznacza , że jej wysokość podlega ocenie w trybie w/w ustawy .

Nie ulega wątpliwości, że PGK w P. z racji posiadanej pozycji rynkowej dominanta posiada siłę rynkową, która pozwala narzucać kontrahentom warunki współpracy. Uwidocznilo się to, po wprowadzeniu w styczniu 2000 r. znacznych podwyżek cen wody dla odbiorców, w szczególności z Gminy C. i M. Brak akceptacji z ich strony nowej ceny wody, nie uruchomił mechanizmów negocjacji, ani też merytorycznego podjęcia dyskusji, lecz obciążanie odbiorców fakturami wystawionymi po nowej cenie. Takie zachowanie dostawcy świadczy o narzucaniu warunków umowy, a ponadto jest naruszeniem przepisu art. 11 ust. 3 ustawy o cenach z dnia 26.02. 1981 r.

Uciążliwy warunek umowy to taki warunek, który oznacza dla kontrahenta sytuację mniej korzystną od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Nieuzasadnione korzyści, powinny być osiągnięte kosztem kontrahenta i pozostawać w związku przyczynowo – skutkowym z narzuconymi, uciążliwymi warunkami umowy.

Aby dokonać oceny, czy opłata za wodę stanowi uciążliwy warunek umowy, dokonać należy analizy stosunków danego rodzaju, których zasadniczym elementem jest aktualny stan prawny.

Aktem prawnym będącym podstawą prawną dla ustalania przez gminy opłat za wodę i ścieki stanowi ustawa o gospodarce komunalnej z dnia 20 grudnia 1996 (Dz. U. z 1997 r. Nr 9. Poz. 43 ze zm).

Art. 4 .1 w/w ustawy stanowi, że „Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, rada gminy postanawia o :

1/wyborze sposobu prowadzenia i form gospodarki komunalnej;

2/ wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej .Ust. 2 stanowi, że uprawnienia o których mowa w ust. 1 rada gminy może powierzyć zarządowi gminy .

Prezes UOKiK podziela stanowisko ZGK w P., że w/w przepisy dają jednostkom samorządu terytorialnego prawo do decydowania jakie koszty i w jakim ujęciu będą podstawą do ustalania opłat, jak również, że brak jest przepisów szczególnych, które precyzyjnie określałyby sposób ustalania opłaty za wodę. Nie oznacza to jednak, absolutnej dowolności organów gminy w ustalaniu tych opłat. I tak, ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nadal jest tym aktem prawnym, który daje prawną podstawę do merytorycznej oceny również w zakresie stosunków wodno – ściekowych.

W orzecznictwie antymonopolowym ukształtował się pogląd, że narzucenie kontrahentowi warunków umowy zakładającej nieekwiwalentność świadczenia monopolisty – dostawcy wobec świadczenia drugiej strony stanowi przejaw narzucania uciążliwych warunków umowy, i tym samym stanowi praktykę monopolistyczną, o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – również wyrok S.A. z dnia 10.02. 1999 r. sygn. akt XVII Ama 93/98. Innymi słowy świadczenie jednej ze stron umowy, której

treść mieści się w granicach prawem dozwolonej swobody kontraktowej stron w świetle art. 353¹ KC , musi być odpowiednikiem świadczenia drugiej strony – tak w rozumieniu funkcjonalnym jak i ekonomicznym – zgodnie z przepisami o wykonaniu umów wzajemnych – art. 487 § 1 i 2 KC .

W konkluzji powyższego, cena ekwiwalentna, to cena , która wynika z poniesionych kosztów powiększona o zysk przedsiębiorcy .

Analiza ceny wody sprzedawanej przez ZGK w P. odbiorcom wody w C. i M. w 2000 r. pod kątem uciążliwych warunków umowy pozwala na jednoznaczne stwierdzenie , że w związku z zawyżeniem przez ZGK w P. ceny i ilości zakupu wody od „K” Sp.z.o.o. w kalkulacji wstępnej dostawca wykazał nieuzasadniony koszt w wysokości 48. 612,00 zł , co daje cenę wynikową wody w 2000 r. niższą od ceny stosowanej o 0,26 zł (przy 5 % zysku) .

W ocenie organu antymonopolowego zawyżona o 0,26 zł /m³ netto cena wody dla odbiorców , którzy płacili 2,46 + VAT stanowi uciążliwy warunek umowy , a kwota 2640,82 zł netto (0,26 zł x 10,157 m³ wody kupionej przez Gminę C) jest nieuzasadnioną korzyścią dla PGK w P. odniesioną kosztem tylko odbiorców z Gminy C..

W ocenie organu antymonopolowego dostawca wody powinien ustalać cenę wody w oparciu o uczciwe i sprawiedliwe kryteria oraz opierać je na zasadach ekonomicznych . Skoro zaplanowana pod koniec 1999 r. cena wody na 2000 r. okazała się w trakcie roku ceną zawyżoną , nie było przeszkód , by cenę tę zweryfikować na korzyść odbiorców .

Wprawdzie cena wody powinna być ustalona w ten sposób, by opłaty za wodę dostarczyły środków na zwrot nakładów inwestycyjnych , obsługę zadłużenia , wydatki na konserwację i utrzymanie oraz amortyzację (umorzenia) , ale skoro w kalkulacji nie przewidziano takich pozycji , to dostawcę obciążyć muszą skutki takiego sposobu ustalania cen w postaci niemożności finansowania w/w celów z opłat za wodę .

W tej sytuacji , Prezes UOKiK nie podziela argumentacji dostawcy , że uzyskany niespodziewany zysk na działalności w zakresie dostawy wody nie stanowi nieuzasadnionych korzyści , bowiem odprowadzony na rachunek Urzędu Gminy P. przeznaczony został na finansowanie inwestycji w tej sferze.

Analiza porównawcza cen wody stosowanych przez innych dostawców w 2000 r. wykazała , że ceny wody PGK w P. dla odbiorców w C. i M. są najwyższe w całym makroregionie lubelskim . Zastrzegając , że zestawienie nie posiada cech analizy porównawczej (brak dowodów , że warunki dostawy wody są zasadniczo jednakowe) nasuwa się wniosek , że cena sprzedaży wody 2,46 + VAT dla odbiorców indywidualnych jest ceną znacznie wyższą od cen stosowanych przez innych dostawców w tej grupie odbiorców.

W konkluzji powyższego stwierdzić należy , że stosowanie praktyki przez PGK w P.z art.8 ust. 2 pkt. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zostało udowodnione .

Art. 8 ust. 3 w/w ustawy stwierdza , że czynności prawne będące przejawem nadużywania pozycji dominującej są w całości lub w odpowiedniej części nieważne . Oznacza to , że zapis o wysokości opłaty za 1m^3 wody w wysokości 2,46 +VAT w umowach o dostawę wody zawieranych przez PGK w P.w 2000 r. jest nieważny .

Pozostałe zarzuty dotyczące zasad zaliczania poszczególnych kosztów do ceny wody – w ocenie organu antymonopolowego - w kontekście uciążliwych warunków z art. 8 ust. 2 pkt. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie zostały udowodnione . Organ antymonopolowy podziela wątpliwości UKS w Lublinie w odniesieniu do kwestionowanych elementów kosztów, który twierdzi , że w latach 1997 –2000 r. składniki kosztów były zmienne i trudno jest obiektywnie stwierdzić , czy rzeczywiście były to koszty uzasadnione . Uzasadnione jest twierdzenie UKS o braku jasnych kryteriów , którymi kierowano się przyjmując do kalkulacji 40 % płac elektryka i 60 % płac kierowcy. Nie mniej, brak jest jakichkolwiek podstaw , by na tej podstawie stwierdzić, ani tym bardziej udowodnić, że były to koszty zawyżone, a tym samym cena była nieekwiwalentna.

Organ antymonopolowy mając na uwadze , że ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w sposób jasny stanowi , że podmiot o pozycji dominującej na rynku powinien zasadniczo stosować takie same ceny w stosunku do wszystkich swoich kontrahentów dokonał oceny stanu faktycznego pod kątem art.8 ust. 2 pkt.3 w/w ustawy . PGK w P. naliczał wyższe ceny w porównaniu do ceny jednostkowej grupie odbiorców z Gminy C., M. oraz dla instytucji i zakładów z Gminy P. , przy czym zaniżał opłaty odbiorcom indywidualnym – naliczając im cenę 0,85 + VAT za 1m^3 . Różnicowanie cen powinno mieć uzasadnienie ekonomiczne, a w szczególności wynikać z kosztów produkcji , sprzedaży lub dostawy , jakości towaru , masy , ilości itp. Różnicowanie cen może mieć miejsce, jednak jego kryteria powinny być jednolite dla wszystkich kontrahentów na danym szczeblu obrotu towarowego (wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 3 sierpnia 1994 r. sygn akt. XVII Amr 18/94) . W okolicznościach niniejszej sprawy , PGK w P. nie wykazał , by różnicowanie cen miało uzasadnienie kosztowe . Wyjaśnił i przedstawił dowody na okoliczność , że niższa cena za wodę pobierana od odbiorców indywidualnych była rekompensowana dotacjami celowymi z Urzędu Gminy P. . Jakkolwiek, w opinii organu antymonopolowego dotacje wewnętrzne naruszają postanowienia ustaw antytrustowych , to jednak działania takie jako wynikające z uprawnień władczych organów samorządu terytorialnego , a nie mające charakteru

substydiowania skrośnego , nie stanowią wymienionej wyżej praktyki monopolistycznej.

II . Stwierdzając praktykę ograniczającą konkurencję z art. 8 ust. 2 pkt. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes UOKiK uznał , że działania PGK w P. wyczerpujące przesłanki w/ w przepisu kwalifikują się do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej przewidzianej w art. cyt. wyżej ustawy . Nakładając powyższą karę Prezes UOKiK wziął pod uwagę następujące okoliczności :

- działania PGK w P., stanowiące nadużycie pozycji dominującej opisane w art. 8 ust. 2 pkt. 6 w/w ustawy naruszają interes publiczno- prawny, ponieważ dotyczą szerokiego kręgi odbiorców wody ;
- poprzez opisane wyżej działania, PGK w P. wykorzystał pozycję jedyne go dostawcy na niekorzyść odbiorców wody ;
- osiągnął ewidentne, nieuzasadnione korzyści materialne;
- nadużycie pozycji dominującej było nie tylko bezprawne , ale i zawinione.

Prezes UOKiK nałożył karę w wysokości 1000 euro – przy czym jest to najniższy możliwy do nałożenia wymiar kary przewidziany w art.101 ust.2 pkt.1 ustawy . Prezes UOKiK wymierzając tak niską karę wziął pod uwagę fakt, że dostawca w latach wcześniejszych dostarczał wodę poniżej kosztów własnych oraz fakt , że ze względu na formę organizacyjno – prawną PGK (zakład budżetowy) ani nieuzasadniony zysk nie zasilił , ani też nałożona kara nie obciąży kasy przedsiębiorcy , a jedynie budżet Gminy P. .

Nie mniej w opinii organu antymonopolowego poprzez swoją dolegliwość odniesie skutek prewencyjny, czyli zapobiegnie podejmowaniu podobnych działań w przyszłości .

Obliczając wysokość kary organ antymonopolowy zważył , by kara nie przekraczała 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary tj. w 2000 r.(przychód za 2000 r – 770648,98 zł).

Przeliczenia euro na PLN (1 euro = 3,854 PLN) dokonano w oparciu o tabelę NBP 252/A/2000 na dzień 29 grudnia 2000 r.

Karę należy wpłacić w ciągu 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji do Narodowego Banku Polskiego , Oddział Okręgowy w Warszawie , na rachunek Nr 101010101- 7878-223-1 .

Mając powyższe na względzie , Urząd orzekł jak w sentencji .

Od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego , za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie , w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia decyzji .

Otrzymuje :

1/ Zakład Gospodarki Komunalnej

2/ Zarząd Gminy C.

Z upoważnienia Prezesa UOKIK
Dyrektor Delegatury UOKIK w Lublinie
Krzysztof Daszyński

Załącznik Nr 1